

ГАГЕНМЕЙСТЕР Володимир Миколайович (12(24). 06. 1887, м. Виборг С.-Петербур. губ., нині Ленінгр. обл., РФ — 20. 01. 1938, Київ, похов. у с-щі Биківня Київ. обл.) — графік, мистецтвознавець і видавець. Чоловік [В. Корецької](#). З походження естонець. Закін. С.-Петербур. центр. училище тех. рисування (1913). Працював 1914–16 викл. Псков. худож.-пром. школи (Росія); 1916–33 — зав. Кам'янець-Поділ. худож.-пром. школи (нині Хмельн. обл., від 1931 — технікум скла і фарфору); одночасно 1919 — викладач мистецтва у Кам'янець-Поділ. університеті; від 1933 — викладач Харків. худож. інституту. Від 1935 — завідувач відділу графіки Харків. картин. галереї. 1936 очолив Центр. експерим. художні майстерні при ДМУОМ, Лавр. школу нар. майстрів. Заарешт. у ніч з 11 на 12 грудня 1937 за звинуваченням у шпигунстві на користь Польщі та участі в укр. нац. організації. Засудж. 31 грудня 1937 до вищої міри покарання. Розстріляний. Реабіліт. 1971. Вивчав нар. мистецтво Поволжя, Кавказу, України, популяризував укр. мову та нар. мистецтво, організовував етногр. експедиції для вивчення нар. промислів. Ще 1915 під час перших поїздок в Україну, коли ретельно вивчав художню культуру Поділля та Полтавщини, захопився укр. нар. мистецтвом. Член Кам'янець-Поділ. комітету охорони пам'яток старовини, мистецтва, природи

(1921), Кам'янець-Поділ. наук. товариства при ВУАН (1925). Дочка Г. Ольга Ерн створила у Центр. держ. архіві-музеї літ-ри і мистецтва України персон. фонд батька й організувала сім посмерт. персон. виставок — у Києві, Львові, Кам'янець-Подільському. Оформив власні наук. дослідж. літографіями. Створив портрети — У. Кармелюка (1920), К. Маркса (1922), Леніна, С. Руданського (обидва — 1923), Т. Шевченка (1925); серію літографій до альбому «Старий Кам'янець-Подільський» (1928; 1930), зокрема естампи «Ворота кафедрального собору» (1923), «Міська ратуша», «Кафедральний костел», «Турецький мінарет» (усі — 1927), «Кам'янець-Подільська фортеця», «Гончарська вежа», «Турецький міст» (усі — 1928), «Куточок старого міста», «Зимове місто»; іл. до драми Лесі Українки «Лісова пісня» (1936). Роботи зберігаються у Нац. істор.-архіт. музеї-заповіднику «Кам'янець» (Хмельн. обл.).

Основні праці

Українська старовина. Подільське гончарство. 1921; Графіка на Поділлі. Метрики XVIII ст. 1927; Грецька кераміка. 1927; Зіньківські гончарі. 1927; Кахлі. Україна. Росія. Польща. 1927; Старинные росписи на Подолии. 1927; Крестьянские настенные росписи Каменеччины. 1930; Гутное стекло на Подолии. 1931 (усі – Кам'янець-Подільський).

Рекомендована література

1. Данилюк А. Володимир Гагенмейстер // Жовтень. 1971. № 12;
2. В. Н. Гагенмейстер: Путеводитель по выставке. Хм., 1987;
3. Шпильова В. В. Гагенмейстер – художник і діяч // Поділ. братство: Інформ. вісн. 1992. № 2;
4. Ерн О. У віночок пам'яті. Спогади про батька // Укр. вісн. 2000. Вип. 1;
5. Овчаренко Л. Володимир Гагенмейстер // Укр. керамол. журн. 2003. № 2–4.

[Л. М. Овчаренко](#)

Бібліографічний опис:

Гагенмейстер Володимир Миколайович / Л. М. Овчаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2006. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-28108>. – Останнє поновлення : 2024.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).